

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16841
Tarih : 04.03.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Nefret saikiyle işlenen suçların nitelikli halinin ve nefret suçunun yeniden düzenlenmesi amacıyla Türk Ceza Kanunu'nda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Güldeğer ARLI
Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İnsan Haklarını İnceleme
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 11-3-2026	Esas No: 2/3580

05 Mart 2026

05 Mart 2026
No: 1812600

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de nefret suçları ve nefret söylemiyle etkili biçimde mücadele edilmesini sağlayacak kapsamlı ve açık bir ceza hukuku altyapısı mevcut değildir. Türk Ceza Kanunu’nun 122. maddesi, nefret suçunun temel unsurlarını tanımlamamakta ve nefret saikiyle işlenen fiilleri kapsayıcı şekilde düzenlememektedir. Ayrıca, etnik köken gibi uluslararası hukukta koruma altında olan ayrımcılık gerekçelerinin madde metninde yer almaması, uygulamada düzenlemenin etkisini sınırlamaktadır.

Türk Ceza Kanunu’nda yer alan bazı suç tipleri (hakaret, halkı kin ve düşmanlığa tahrik, ibadethanelere zarar verme gibi) nefret saikiyle işlenebilecek nitelikte olsa da bu saikin suçun unsuru veya cezayı ağırlaştırıcı neden olarak açıkça düzenlenmemiş olması, nefret suçlarıyla etkin mücadeleyi imkânsız hâle getirmektedir. Bu durum, cezasızlık algısını güçlendirmekte ve hedef alınan toplumsal grupların adalete erişimini zayıflatmaktadır.

Son yıllarda Türkiye’de dijital mecralar başta olmak üzere yazılı, görsel medya ve kamusal alanda etnik kimliğe dayalı nefret söylemi ve ayrımcı dilin yaygınlaştığı ve normalleştirildiği görülmektedir. Bu süreçte Kürt halkı ile Kürt kimliğiyle özdeşleştirilen kişi ve kurumlar sistematik biçimde hedef alınmakta; hakaret, aşağılama, tehdit ve açık şiddet çağrılarına maruz bırakılmaktadır.

Demokratik protesto hakkını kullanan, barışçıl gösterilere katılan ya da insani ve vicdani dayanışma gösteren yurttaşlar, etnik kimlikleri veya bu kimlikle kurdukları siyasal, kültürel ve insani bağlar gerekçe gösterilerek dijital linç kampanyalarına ve nefret söylemine hedef olmaktadır. Özellikle sosyal medya ve televizyon yayınlarında Kürt halkına yönelik düşmanlaştırıcı dilin artması, toplumsal barış ve birlikte yaşam açısından ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Türk Ceza Kanunu’nda yer alan “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” ile “nefret ve ayrımcılık” suçlarına ilişkin mevcut düzenlemelerin, dijital alanda üretilen ve hızla yayılan nefret söylemi karşısında etkili ve caydırıcı bir koruma sağlamada yetersiz kaldığı uygulamada açıkça görülmektedir. Kürt halkını hedef alan hakaret, aşağılama ve şiddet çağrılarının çoğu zaman soruşturma konusu edilmemesi, cezasızlık algısını güçlendirmekte ve hukukun eşitlik ilkesini zedelemektedir.

Bazı kişi ve çevrelerin nefret söylemini dinî referanslarla meşrulaştırmaya çalışarak açık şiddet ve öldürme çağrıları yaptığı örnekler kamuoyuna yansımaktadır. Hiçbir inanç sistemi, bir

insanın etnik kimliği nedeniyle hedef alınmasını ve şiddete maruz bırakılmasını meşru kılmaz. Bu tür söylemlerin etkili ve hızlı hukuki yaptırımlarla karşılaşmaması, toplumsal kutuplaşmayı ve şiddet riskini artırmaktadır.

İrkçılık ve nefret söylemi yalnızca bireysel tutumlarla sınırlı olmayıp; medya, yargı, kolluk uygulamaları, ifade ve örgütlenme özgürlüğü alanları dâhil olmak üzere yapısal bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Dijital alanın belli bir kitlenin söylemini kısıtlayan ve belli kitleye dokunmayan bir mecraya dönüştürölmesi ise nefret söyleminin daha hızlı yayılmasına, kalıcılaşmasına ve fiziksel şiddeti teşvik eder hâle gelmesine yol açmaktadır. Bu nedenle dijital nefret söylemiyle mücadele, açık tanımlar, özel düzenlemeler ve etkili yaptırımlar içeren bütüncül ve eşitlikçi bir yasal çerçeve gerektirmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2'nci maddesinde yer alan demokratik hukuk devleti ilkesi ile 10'uncu maddesinde düzenlenen kanun önünde eşitlik ilkesi uyarınca, devletin tüm yurttaşları etnik köken, dil ve kimlik ayrımı gözetmeksizin koruma yükümlölüğü bulunmaktadır. Anayasa'nın 17'nci maddesiyle güvence altına alınan yaşam hakkı, nefret söylemi ve şiddet çağrılarıyla ortadan kaldırılamaz.

Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları da etnik kimliğe yönelik nefret söyleminin ifade özgürlüğü kapsamında korunamayacağını; devletlerin bu tür söylemlere karşı etkili cezai ve idari mekanizmalar kurma yükümlölüğü bulunduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Bu ayrımcı ve nefret temelli uygulamalara ilişkin güncel örnekler mevcuttur. Yıllardır Amedspor'a uygulanan engel ve söylemler, spor alanında kolektif cezalandırma pratiğinin sürdüğünü göstermektedir. Öte yandan Leyla Zana'ya yönelik hedef gösterici söylemler, saç örgüsü nedeniyle yurttaşlara soruşturma, gözaltı ve yaptırımlarla karşı karşıya bırakılması; Kürt kimliğinin kamusal alanda kriminalize edildiğini ortaya koymaktadır. Aynı şekilde Kürt yayıncıların sosyal medya hesaplarına getirilen erişim engelleri, dijital alanda ifade ve basın özgürlüğünün sistematik biçimde sınırlandırıldığını göstermektedir.

Kürt seçilmişlere, değerlere ve kimliğine karşı yapılan hakaret ve linçlere karşı soruşturma yürütölmemesi, mevcut yasal çerçevenin yetersizliğini açık biçimde ortaya koymuştur. Nefret suçlarıyla mücadele yalnızca yasal düzenlemelerle değil, aynı zamanda insan haklarına dayalı, bağımsız ve tarafsız bir yargı sistemiyle mümkündür.

Bu Kanun Teklifi ile nefret saikiyle işlenen suçlar açıkça tanımlanacak, korunan gruplar uluslararası standartlara uygun şekilde belirlenecek ve yasal boşlukların giderilmesi amaçlanmaktadır. Bu nedenle, Kürtlere yönelik nefret söylemi ve dijital nefretle etkin mücadele sağlanması hedeflenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Nefret saiki deyiminin tanımı yapılmıştır.

MADDE 2- Kasten insan öldürme suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 3- Kasten yaralama suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 4- İşkence suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 5- Eziyet suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 6- Cinsel saldırı suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 7- Çocukların cinsel istismarı suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 8- Cinsel taciz suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 9- Tehdit suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 10- Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 11- Eğitim ve öğretimin engellenmesi, kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi, siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi, inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme, konut dokunulmazlığının ihlali ile iş ve çalışma hürriyetinin ihlali suçlarının nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 12- Haksız arama suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 13- Nefret ve ayrımcılık suçu yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 14- Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 15- Israrlı takip suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 16- Hakaret suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 17- Kişinin hatırasına hakaret suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 18- Nitelikli yağma suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 19- Mala zarar verme suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 20- İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 21- Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 22- Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit, suç işlemeye tahrik, suç ve suçluyu övme, halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama, kanunlara uymamaya tahrik, halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçlarının nitelikli hali olarak nefret saiki düzenlenmiştir.

MADDE 23- Yürürlük maddesidir.

MADDE 24- Yürütme maddesidir.

TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir:

"k) Nefret saiki deyiminden; herhangi bir kişi veya grubun ya da o kişi veya grupla bağlantılı bir kişi veya grubun, kişi veya grubun ait olduğu ırk, milliyet, etnik köken, renk, dini inanç veya inançsızlık, siyasi görüş, dil, cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, fiziksel veya zihinsel engellilik, sağlık durumu veya yaş nedenleriyle düşmanlık, ayrımcılık veya şiddeti yaymak, teşvik etmek ya da meşrulaştırmak amacıyla"

MADDE 2 –5237 sayılı Kanunun 82'nci maddesinin 1'inci fıkrasına "l" bendi eklenmiştir.

"l) Nefret saikiyle,"

MADDE 3–5237 sayılı Kanunun 86'nci maddesinin 2'nci fıkrasına "g" bendi eklenmiştir.

"g) Nefret saikiyle,"

MADDE 4–5237 sayılı Kanunun 94'üncü maddesinin 2'nci fıkrasına "c" bendi eklenmiştir.

"c) veya nefret saikiyle,"

MADDE 5–5237 sayılı Kanunun 96'nci maddesinin 2'nci fıkrasına "c" bendi eklenmiştir.

"c) veya nefret saikiyle, "

MADDE 6–5237 sayılı Kanunun 102'nci maddesinin 3'ncü fıkrasına "f" bendi eklenmiştir.

"f) nefret saikiyle"

MADDE 7–5237 sayılı Kanunun 103'üncü maddesinin 3'ncü fıkrasına "f" bendi eklenmiştir.

"f) nefret saikiyle"

MADDE 8– 5237 sayılı Kanunun 105'inci maddesine 2'nci fıkrasına "f" bendi eklenmiştir.

"f) nefret saikiyle"

MADDE 9– 5237 sayılı Kanunun 106'nci maddesinin 2'nci fıkrasına "e" bendi eklenmiştir.

“e) nefret saikiyle”

MADDE 10– 5237 sayılı Kanunun 109’uncu maddesinin 3’üncü fıkrasına “g” bendi eklenmiştir:

“g) nefret saikiyle ,”

MADDE 11– 5237 sayılı Kanunun 119’uncu maddesinin 1’inci fıkrasına “f” bendi eklenmiştir:

“f) nefret saikiyle ,”

MADDE 12–5237 sayılı Kanunun 120’nci maddesine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Hukuka aykırı olarak üzeri aranan kişi nefret saikiyle hedef alınmışsa suça verilen ceza yarı oranında artırılır.”

MADDE 13– 5237 sayılı Kanunun 122’nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Nefret saikiyle,

a) Bir kişiye kamuya arz edilmiş olan bir taşınır veya taşınmaz malın satılmasını, devrini veya kiraya verilmesini,

b) Bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını,

c) Bir kişinin işe alınmasını,

d) Bir kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını,

engelleyen veya nefret söyleminde bulunan kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

MADDE 14- 5237 sayılı Kanunun 123’üncü maddesine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Huzur ve sükunu bozulan kişi nefret saikiyle hedef alınmışsa suça verilen ceza yarı oranında artırılır.”

MADDE 15- 5237 sayılı Kanunun 123/A maddesinin 2’nci fıkrasına “d” bendi eklenmiştir:

“d) nefret saikiyle ,”

MADDE 16- 5237 sayılı Kanunun 125’inci maddesinin 3’üncü fıkrasına “d” bendi eklenmiştir:

“d) nefret saikiyle ,”

MADDE 17- 5237 sayılı Kanunun 130’uncu maddesine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Hatırasına hakaret edilen kişi nefret saikiyle hedef alınmışsa suça verilen ceza yarı oranında artırılır.”

MADDE 18- 5237 sayılı Kanunun 149’uncu maddesinin 1’nci fıkrasına “ı” bendi eklenmiştir.

“ı) nefret saikiyle ”

MADDE 19- 5237 sayılı Kanunun 152’nci maddesinin 2’nci fıkrasına “d” bendi eklenmiştir:

“d) nefret saikiyle”

MADDE 20– 5237 sayılı Kanunun 153’üncü maddesinin 3’üncü fıkrasında yer alan “tahkir maksadıyla” ifadesinden sonra gelmek üzere “veya nefret saikiyle” ifadesi eklenmiştir.

MADDE 21– 5237 sayılı Kanunun 170’inci maddesinin 2’nci fıkrasına “veya nefret saikiyle” ifadesi eklenmiştir.

MADDE 22– 5237 sayılı Kanunun 218’inci maddesinin ilk cümlesine “veya nefret saikiyle” ifadesi eklenmiştir.

MADDE 23 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 24- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.